

Predikan i Kyrkhults kyrka 2010 av Tobias Bäckström

Trettondag jul

"Guds härlighet i Kristus"

Jesaja 49:5-7

2 Kor 4:3-6

Matt 2:1-12

Idag är det ju lite av en upprepning av julen. Vi återvänder till det nyfödda Jesusbarnet i Betlehem. Men det finns ändå en viss skillnad. Om julen handlar om hur Gud besöker sitt folk så handlar den här dagen om hur människan söker Gud.

Stjärntydarna eller de vise männen som vi traditionellt kallar dem, ger sig ut på en lång och riskabel resa för att söka sig fram till Gud själv. Förmodligen kom de alla tre från samma plats, från ett land i Öster, förmodligen Babylonien där studiet av stjärnorna hade kommit längst. Men traditionen låter dem komma från var sin kontinent: en asiat, en europe och en afrikan. Och man har också låtit dem befinna sig i olika åldrar: en yngling, en medelålders och en gammal man. På juldagen blev Gud människa, nu möter mänskligheten upp i dessa tre som får symbolisera alla folk och alla åldrar. Idag på trettondagen tar mänskligheten emot Guds besök.

De här stjärntydarna var inga judar och de hade inte tillgång till judarnas heliga skrifter, ändå kom de ganska långt med sitt sökande. De var representanter för den tidens främsta vetenskapsmän. De studerade tecken på natthimlen och tolkade dem. Nu fick de se ett alldeles nytt himlafenomen: en ny stjärna på himlen. Det bästa förslaget till Betlehems stjärna är en planetkonjunktion mellan Jupiter och Saturnus och detta fick stjärntydarna att dra slutsatsen att en kung blivit född i det judiska folket.

Jag tycker det är fascinerande hur Gud väver in sitt budskap i själva naturen så att det passade med den tidens vetenskap och tankevärld. Han som håller planeterna i sina banor låter två av dem stråla samman vid sin sons födelse. Och som får tre stjärnskådare att inse att något stort hade hänt: kungarnas kung hade blivit född. Och genast började de packa sina kameler för att förära honom ett besök.

Som kristna har vi all anledning att ställa oss positiva till vetenskap och forskning. Det är ju Guds universum, Guds natur som studeras. Och särskilt

inom astronomin har man gjort upptäckter där många astronomer anar en Gud bakom allting. Dagens universum är resultatet av en fantastisk balansakt. För att ett universum där liv är möjligt ska kunna existera så måste så många parametrar och naturkonstanter vara så finjusterade att det blir väldigt svårt att tala om slumpen. Det som forskarna mer och mer upptäckter är att vi finns till med en avsikt och inte av en tillfällighet. Gud har vävt in sina tecken i själva naturlagarna.

Men tillbaka till de vise männen. De packade alltså sina kameler. De satt inte kvar och spanade och sa att det där var ju intressant och gjorde lite anteckningar i sina loggböcker. De ville se honom. De ville själva besöka den som tecknen på himlen talade om. Men detta är också en uppmaning till dagens vetenskapsmän: allt för många nöjer sig med att notera hur underbart allt är konstruerat, men de packar aldrig för att ge sig av och söka Konstruktören.

Det måste ha funnits många stjärntydare i Babylonien men det var bara tre som var beredda på en mödosam och oviss resa för att tillbe kungarnas kung. Det räcker inte att bara se tecknen, man måste också följa dem. Man måste bryta upp även om det är bekvämast att stanna där man är.

Men de tre vise männen kom ju inte riktigt rätt. De tog sig till Jerusalem vilket var det mest logiska ur deras synvinkel. Det var ju en kung som blivit född och kungar bor ju i palats. Och faktiskt kom de ju nästan ända fram: Betlehem ligger inte långt från Jerusalem. Detta visar hur långt man kan nå genom filosofi och vetenskap, genom allt ärligt sökande efter Gud, det är något som vi kristna får ha stor respekt för.

Men ändå: till Betlehem hade de inte kommit utan profetens ord. Det som vägledde dem den sista tiden var teologin. De skriftlärdas i Jerusalem kunde berätta för dem var Messias skulle födas. Det mänskliga sökandet kan komma nästan ända fram, men det avgörande steget måste tas i tro på Guds uppenbarade ord. Människan är en sökare men ingen når målet om inte Gud möter henne.

Samtidigt så ger den här berättelsen oss en tankeställare. De här skriftlärdas kunde sin bibel på sina fem fingrar. Som i många år hade studerat och tolkat skriften. Det var inte de som gick till Betlehem för att se honom med egna ögon, honom som de bara hade läst om.

Man kan alltså studera bibeln i hela sitt liv och känna till alla ställen som syftar på Kristus, men när han väl kommer så missar man honom. Man var kanske mer intresserad av sina teorier än att verkligen se honom.

Det var alltså tre hedningar, ickejudar som besökte judarnas nyfödde kung. De som tillhörde eliten av den tidens forskare men som ändå inte ansåg sig för god för att ta till sig vägledning från skriften.

Men det största beviset på sin fördomsfrihet visade de när de kom fram. Vi får komma ihåg att de var ute efter en kungason och hade med sig dyrbara gåvor till denne. Och framme i Betlehem, vad fick de se? Ja, även om de inte var kvar i stallet så fick de se det nyfödda barnet med sina fattiga föräldrar. Ändå vände de inte i dörren i besvikelse.

Jordiska kungar brukar låta sig omges av prakt och härlighet. Något sådant fanns inte kring Jesusbarnet. Det svävade ingen gloria ovanför hans huvud även om vissa konstnärer har fått för sig det. De vise männens egna kläder var förmodligen långt dyrbarare än allt vad Josef och Maria någonsin skulle kunna drömma om. Men de vände inte i dörren.

Hur gör vi när Jesus inte visar sig vara den vi hade tänkt oss. När vi inte fick ut vad vi hade trott av livet som kristen. Reser vi oss i besvikelse och går?

De vise männen föll ned och tillbad. De räckte över sina gåvor. Rika och förnäma som de var ödmjukade de sig. I tro tar de till sig det som de ser och de ser att detta fattiga och värlösa barn är en konung, större än alla andra. De ser barnets dolda härlighet. De hade nått målet med sin resa.

Allting började med tecken på himlen och en aning om att något stort hade hänt. Men de nöjde sig inte med detta. De packade sina kameler, de ville se med egna ögon. Det är en uppmaning även till oss att bryta upp och följa Guds tecken. Gud ledde de vise männen på vägen, som han gör med varje ärlig sökare. Varje människa som har som mål att verkligen finna Gud för att tillbe honom. De vise männen var inte intresserad av rikedom och prakt. När de nådde målet med sin resa, såg de i tro på den nyfödde, de såg den konung som han faktiskt var och föll ned i tillbedjan.